

FACTORUL DEMOMILITAR ȘI APĂRAREA ȚĂRII

DEMOMILITARY FACTOR AND THE DEFENSE OF THE COUNTRY

General-locotenent (rtr.) prof. asoc. dr. Constantin MINCU*
(Academy of Romanian Scientists, 3 Ilfov, 050044, Bucharest, Romania)

Rezumat: Autorul a încercat, într-un spațiu limitat al acestui articol, să prezinte câteva aspecte legate de modul cum actuala clasă politică privește problemele complexe ale apărării țării și ale Armatei Române, în contextul geopolitic global actual, generat de agresivitatea atavică a Federației Ruse, cea care a declanșat un război devastator în Ucraina, prima mare confruntare militară după cel de-Al Doilea Război Mondial.

După doi ani de război se pot desprinde multe învățăminte și trage unele concluzii privind efectivele angajate, tacticile utilizate, sistemele de arme mai mult sau mai puțin moderne folosite.

În material am insistat mai mult pe aspectele demomilitare în ecuația oricăror conflicte militare posibile, arătând unele vulnerabilități și greșeli comise de autoritățile politice și factorii militari în ultimii 34 de ani.

Apreciez că încă ne mișcăm încet pentru a remedia rapid răspunsurile.

Cuvinte cheie: factorul demomilitar, apărarea țării, Rusia, Ucraina, România.

Abstract: The author tried, in a limited space of this article, to present some aspects related to how the current political class looks at the complex issues of the defense of the country and the Romanian Army, in the current global geopolitical context, generated by the aggressiveness of the Russian Federation, the which triggered a devastating war in Ukraine, the first major military confrontation since World War II.

After two years of war, many lessons can be learned and some conclusions can be drawn regarding the forces employed, the tactics used, the more or less modern weapon systems used.

In the material I insisted more on the demomilitary aspects in the equation of any possible military conflicts, showing some vulnerabilities and mistakes committed by the political authorities and military factors in the last 34 years.

I appreciate that we are still moving slowly to fix the answers quickly.

Keywords: demomilitary factor, defence of the country, Russia, Ukraine, Romania.

1. Introducere

În actualele condiții marcate de incertitudini la nivel global și în unele regiuni ale lumii, în special din Europa și Asia, actori politici agresivi și lipsiți de scrupule au început să folosească forța militară, economică,

* Membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România, membru în Consiliul Onorific al Academiei Oamenilor de Știință din România, Vicepreședinte al Secției de Științe Militare, telefon: 0722303015, email: mincu_constantin@yahoo.com.

financiară și potențialul demografic în scopul cuceririi și subjugării unor țări din vecinătatea apropiată și mai îndepărtată, așa cum este cazul Rusiei, stat totalitar, care, din 2008 și până astăzi, nu a avut nici o reținere să intervină brutal în Cecenia, Georgia, să anexeze Crimeea (2014) și să invadeze Ucraina începând cu 24.02.2022. Războiul declanșat de Federația Rusă împotriva Ucrainei a intrat deja în al treilea an, fiind marcat de distrugeri masive ale infrastructurii militare și civile în Ucraina, dar și de pierderi mari de vieți omenești din rândul militarilor și civililor din ambele tabere.

Apreciez, pe baza datelor și informațiilor din surse deschise că Federația Rusă sub actuala conducere dictatorială a lui Vladimir Putin, a declanșat încă din anul 2000 numeroase acțiuni politice, propagandistice, cibernetice, economice și militare împotriva Occidentului, având ca obiectiv distrugerea coeziunii politice și militare ale UE și NATO.

Cred că merită studiate cărțile unor autori cum sunt Mark Solonin¹ și Victor Suvorov², pentru a vedea că politica Rusiei și a rușilor nu s-a schimbat în ultimii 300 de ani, fiind marcată de agresivitate și cucerire.

Trebuie să fim conștienți că principalul pericol la adresa păcii lumii și în primul rând la adresa Europei vine din partea Rusiei, stat care s-a pregătit intens pe plan militar și nu numai pentru atacarea vecinilor. Astfel, după anul 2000 a întreprins acțiuni directe și indirecte pentru a-și promova interesele cu cinism, fără a ține seama de dreptul internațional și de tratatele la care este parte, astfel:

- menținerea și amplificarea conflictelor dintre statele din Caucaz;
- agresiunile militare repetate împotriva Georgiei;
- anexarea Crimeei în 2014 și ruperea de facto, a Estului Ucrainei prin metode ale războiului hibrid, dar și prin acțiuni militare directe;
- distrugerea Ceceniei și a capitalei sale;
- implicarea totală în Siria în favoarea regimului dictatorial al lui Bashar al Assad;
- sprijinirea Coreei de Nord și a Iranului pentru a construi vectori de transport la ținte a armelor nucleare;
- amenințări repetate cu folosirea forței împotriva Țărilor Baltice, Poloniei și României;
- deschiderea unor noi baza militare în străinătate (Belarus, Siria, Libia, Cuba, Venezuela);
- intensificarea, începând cu anul 2000, a activității aviației de bombardament și a submarinelor nucleare în vecinătatea granițelor SUA, Marii Britanii, Țărilor Nordice etc.

Reține atenția că în pregătirea agresiunii împotriva Ucrainei, Federația Rusă a desfășurat ample manevre militare, cum a fost **Vest-ZAPAD 2017**, cu 30.000 de militari, deși oficial au declarat 13.000 de militari și, în anul 2018, manevrele „**VOSTOK-18**”, cu participarea a 300.000 de militari și a unei cantități enorme de tehnică militară.

¹ Mark Solonin, „Butoiul și cercurile”, Editura Polirom, București, 2012.

² Victor Suvorov, „Spărgătorul de gheață”, Editura Polirom, București, 2010 și „Ziua M”, Editura Polirom, București, 2011.

Sunt și alte acte ostile comise de Rusia la adresa vecinilor, dar și a altor state, pe care le-am prezentat mai pe larg în Revista de Științe Militare nr. 1/2019³ și nr. 2/2023⁴.

2. Importanța factorului demomilitar în război

Numeroși analiști politico-militari români și străini au scris și prezentat pe diverse canale media studii, articole și comentarii referitoare la cei doi ani de război, declanșat de Rusia împotriva Ucrainei.

În materialele disponibile se demonstrează modul de gândire și acțiune a echipei agresive de la Moscova, greșelile grave de calcul ale liderului de la Kremlin. precum și cinismul și cruzimea acestuia și a trupelor sale.

Deși rușii se confruntă cu pierderi grele de vieți și echipamente, nu dau niciun semn până acum (01.03.2024) că ar dori pacea, declarațiile recente ale unor lideri ruși venind să confirme că își doresc toată Ucraina și mai mult decât atât.

Trebuie să remarcăm că din datele contradictorii existente ar rezulta că Rusia a pierdut între 400.000 și 450.000 de militari (morți și răniți), deși aceste cifre nu sunt recunoscute oficial, iar Ucraina 250.000 de morți și răniți, la care se adaugă un număr de 35.000 de civili uciși în bombardamentele rușilor.

Din aceste date incomplete și necertificate încă, din surse independente, rezultă importanța resurselor umane pentru un război de lungă durată, deși unii analiști, inclusiv români, susțin teoria unor armate mici, dar dotate corespunzător cu tehnică militară.

Înclin să cred că trebuie să existe un echilibru atent calculat, ținând seama de riscurile și amenințările din spațiul european și de vecinătatea directă a teritoriului României cu zona de război.

Analizând mai aprofundat importanța factorului demomilitar în război (sunt disponibile multe surse de informații privind legătura directă dintre mărimea și structura populației unei țări și capacitatea de a dimensiona forțele armate la pace, în situații de criză și la război).

Studiind acest subiect și privind realitățile din Primul și din cel de-Al Doilea Război Mondial, se pot trage unele concluzii:

- **în cele două războaie devastatoare** cu multe milioane de victime au fost constituite armate din mase mari de oameni, în care principalii beligeranți s-au bazat pe 5-10% din populația totală a țării lor;
- **după încheierea Războiului Rece** specialiștii militari și decidenții politici din puterile relevante au argumentat nevoia demasificării armatelor lor, în principal pe baza dezvoltării tehnologiilor și armamentelor moderne, care, pot compensa scăderea, uneori dramatică, a efectivelor la pace, dar și a celor din rezervele de

³ Constantin Mincu, *Îngrijorări actuale justificate pentru elita politică și militară a României*, „Revista de Științe Militare”, nr. 1/2019.

⁴ Constantin Mincu, *Societatea românească actuală și apărarea țării (1990-2023)*, „Revista de Științe Militare”, nr. 2/2023.

mobilizare. Astfel, acum, țările NATO au la pace în armatele lor între 0,3 și 0,8% din populație. În cazul statelor non-NATO procentul la pace este mai mare, fiind între 1,1 și 1,5 %;

- **sunt semnale tot mai clare**, inclusiv în România, că războiul din Ucraina va aduce corecturi semnificative în ceea ce privește dimensionarea armatelor la pace și în sporirea rezervei de mobilizare.

Având în vedere cele de mai sus, să analizăm situația din acest moment din Rusia și Ucraina:

- **Rusia**⁵ are o suprafață de 17.074.400 km² (rangul 1 în lume) și se pare că nu îi ajunge, deține un litoral la oceane și mări de 37.000 km, iar populația este estimată la 143,3 milioane de locuitori, dintre care 80% sunt ruși. Înainte de invazia în Ucraina, forțele militare aveau un personal de 2.100.000, din care 1.136.000 de militari (0,8%), putând mobiliza la război cel mult 5% din populație, însemnând aproximativ 7.225.000 militari (cifra impresionantă dar foarte greu de realizat din cauza dificultăților economice, sociale și politice care ar apărea). Fără a exista date certificate din surse independente se pare că Rusia a mobilizat încă 400.000 de militari pentru a compensa cumva pierderile suferite în Ucraina și pentru a-și continua agresiunea. Există semnale că după realegerea lui Putin în funcție de președinte în luna martie anul curent, va urma o nouă mobilizare.

- **Ucraina** are o suprafață de 603.700 km² (rangul 44 în lume), are o ieșire la mare de 2782 km, luând în considerare frontierele recunoscute internațional. Populația Ucrainei a fost în 2021 de 44.000.000 locuitori (rangul 26), din care 77% ucrainieni. **Forțele Armate**, structurate pe trei categorii, au fost de 159.000 militari înainte de invazie, reprezentând 0,36% din populație. După invazie forțele au crescut la 340.000 de militari, iar rezerva este estimată la 1 milion de oameni, deci rezultă un total de 1.340.000 de militari, reprezentând 3,2% din populația Ucrainei. Trebuie însă să menționez că, potrivit statisticilor ONU, aproximativ 8 milioane de ucrainieni au părăsit țara, iar alte 6 milioane sunt migranți interni în partea de vest a Ucrainei. Pierderile suferite de statul vecin și migrarea masivă creează probleme serioase în dimensionarea armatei în condiții de război, pentru a putea face față agresorului rus.

- România are o gravă problemă demografică, declinul fiind de -2% pe an, astfel că acum, după datele recensământului din 2022⁶ a fost înregistrată o populație de 19.053.815 locuitori, pierzând cu seninătate, 1,1 milioane față de recensământul din anul 2011. Specialiștii din domeniu afirmă că în anul 2040 România va avea, în varianta optimistă, numai 16 milioane de oameni, față de 22.800.00. în anul 1989. Din cifra menționată

⁵ Constantin Mincu, *Posibile lecții de învățat din războiul declanșat de Federația Rusă împotriva Ucrainei*, „Revista de Științe Militare”, nr. 2/2022.

⁶ „Primele rezultate ale Recensământului 2022: Populația României a scăzut la 19.053.815 locuitori”, disponibil la <https://www.hotnews.ro/stiri-esential-25994251-primele-rezultate-ale-recensamantului-2022-populatia-romaniei-scazut-19-053-815-locuitori.htm>, accesat la 28.02.2024.

mai mult de 5 milioane sunt plecați în străinătate la muncă sau la studii, unii permanent, iar alții nepermanent.

Această situație creează mari probleme forțelor de apărare și capacității țării de a putea mobiliza efectivele necesare pentru apărare.

Studiind structura populației pe vârste constatăm o accentuată îmbătrânire și o diminuare semnificativă a numărului tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 35 de ani, segment din care pot fi recrutați militarii necesari Armatei pe timp de pace, în situații de criză și la război.

O problemă este și cea a pregătirii școlare și profesionale, recensământul demonstrând o creștere a numărului elevilor cu abandon școlar și a celor care au numai studii gimnaziale. Având în vedere complexitatea actuală și viitoare a sistemelor de arme este dificil ca acestea să fie operate cu succes în luptă de către resursele umane disponibile pe termen scurt și mediu.

Cred că în acest punct ar trebui să zăbovim mai atent asupra evoluției populației României din 1989 și până astăzi și, implicit, asupra resurselor umane disponibile pentru apărarea țării, în contextul geopolitic actual și al războiului din Ucraina:

Populația României	1989	22.800.000
	2015	21.462.000
	2022	19.053.800
Cetățeni apti de efort militar	1989	6.840.000
	2015	6.438.000
	2022	5.700.000
Militari activi la pace	1989	340.000
	2015	73.000
	2022	67.000
Procent din populație (%)	1989	1,48%
	2015	0,34%
	2022	0,30%

Trebuie să remarcăm că datele de mai sus diferă semnificativ de cele publicate semestrial de Grupul de Analiză „GLOBAL FIREPOWER-2024”, astfel⁷:

- Populație: 18.326.327 locuitori;
- Total personal din Armată: 151.300 (0,8%);
- Personal activ: 81.300 (0,4%);
- Rezerviști: 55.000 (0,3%);
- Paramilitari (!?): 15.000 (0,1%).

Pe de altă parte, pe site-ul HOTNEWS a apărut un comunicat al Ministerului Muncii cu numărul de bugetari din România, pe structuri.

⁷ „2024 Romania Military Strength”, disponibil la https://www.globalfirepower.com/-country-military-strength-detail.php?country_id=romania, accesat la 01.03.2024.

Pentru M.Ap.N este trecută cifra de 72.658 angajați. Nu se precizează dacă cifra respectivă include militari activi și personalul civil angajat. Dacă acest personal civil este de 15.000 de oameni, rezultă că militari ar fi numai 57.658, ceea ce ar însemna că România are o Armată de formă. Cred că ar trebui ca cei responsabili să clarifice situația cât mai corect și mai repede posibil.

Analizând atent cifrele menționate mai sus rezultă că față de 1989 avem o reducere drastică de 4,5 ori a militarilor la pace, prin disponibilizări forțate și de 9,75 ori a rezerviștilor mobilizați în unități care își măresc efectivele la război și în cele noi care iau ființă. **Culmea este că unii politicieni și vectori de comunicare din media îi acuză tot pe cei disponibilizați că au plecat „bucuroși” acasă. Asta este cinism și ipocrizie la maximum!**

Apreciez că decidenții politici și militari ar trebui, totuși, să înțeleagă că suntem o țară de frontieră a NATO și a UE situată din ghinion istoric, într-o zonă cu multe riscuri și amenințări, iar dispozitivele NATO se mișcă cu „timiditate” spre Est, mai ales în Flancul Sudic și al Bazinului Mării Negre, ca să nu supere Rusia (chiar în condițiile grele ale războiului din Ucraina). Numai că Rusia este supărată pe Occident de 300 de ani, lucru confirmat și de discursul lui Vladimir Putin (de peste două ore) din 28.02.2024, discurs în care amenință Occidentul și Omenirea cu extincția, folosind arsenalul nuclear⁸. Cred că textul acestui discurs ar trebui să fie studiat și analizat temeinic de către decidenții politici și militari români, cei care țin cu anii în sertare legile care privesc apărarea și securitatea națională și în loc să-și ceară scuze, lovesc tot în militari (!?).

Cred că cei interesați de Apărarea Țării (tot mai puțini și mai lipsiți de voce), din zona politică și din cea militară, știu că în anii 1999-2000 s-a apreciat ca Armata Română să dispună la pace de 120.000 de militari (luptători, nu clienți politici plantați din belșug, în structurile centrale ale M.Ap.N, care, în caz de război mai mult încurcă), iar cifra mobilizațiilor să fie, în prima fază, de 300.000 de oameni. Ar fi fost un efort, dar apărarea statului și a statalității costă peste tot în lume, iar trendul este dictat de puterile agresive din vecinătate, nu de România.

Ca prin minune, fără nici o dezbatere publică și fără nici un fel de analiză a riscurilor și amenințărilor din zona noastră, decidenții au apreciat că sunt suficienți 75.000 de militari și 15.000 de angajați civili (cam prea mulți), rezultând un total de 90.000 de oameni. În loc de aceste cifre, pe hârtie avem acum doar 67.000 (cifră care ar putea fi chiar mai mică), adică o Armată care nu poate conta în fața unui agresor ca Rusia și nu numai!

La aceste neajunsuri grave se adaugă și faptul că peste cinci milioane de români (din cei 19.053.800) sunt plecați, pe termen lung, în străinătate. Cel puțin un milion dintre aceștia sunt apți pentru serviciul militar la război.

⁸ Vladimir Putin, discurs în fața națiunii, 28.02.2024, disponibil la <https://www.hotnews.ro/stiri-international-26938534-live-vladimir-putin-discurs-fata-natiunii-inainte-alegerile-prezidentiale-luna-viitoare.htm>, accesat la 03.03.2024.

Dar nu mai ai de unde să-i iei și, după cum declară unii public, nu vor să moară pentru a apăra averile numeroșilor corupți din România (!??).

3. Ar fi necesar să expun câteva concluzii la actuala criză politico-militară din regiune, și care implică acțiuni concrete de pregătire din partea politicienilor și a militarilor:

- **Societatea românească** actuală, în întregul ei, este bulversată și debusolată de politicile haotice și fără viziune (luate fără expertiză, pe genunchi) în toate domeniile de activitate.
- **Cetățenii cinstiți** (majoritari în țară) nu înțeleg de ce mafia politico-economică continuă nestingherită să fure, zilnic apărând în media noi cazuri.
- **România**, din păcate, datorită politicilor păguboase și al jafului generalizat, trăiește pe datorie, în contul generațiilor viitoare, care, nu vor mai trăi în țară. Ultimele cifre indică o datorie publică de 167 miliarde de euro, fără a se vedea ceva semnificativ în investiții publice și în bunăstarea românilor.
- **Dezindustrializarea**, inclusiv dispariția producătorilor autohtoni de armament și muniții, continuă în ritm alert.
- **Distrugerea** micilor producători agricoli continuă în ritm alert, sub privirile plictisite ale autorităților statului, inclusiv prin inactivitatea și corupția multora din cei 14.000 de angajați din Ministerul Agriculturii și din structurile subordonate acestuia.
- **Securitatea cetățeanului** este tot mai amenințată de tot felul de clanuri de interlopi aflate în cârdășie cu cei care ar trebui, prin lege și atribuții, să-i stârpească. Aceste clanuri sunt implicate puternic în traficul de droguri și în distrugerea sănătății și vieții tinerilor (fenomenul este complet scăpat de sub control).
- **Educația** continuă să fie scena unor experimente nefericite, cu un pronunțat caracter antinațional. Pregătirea precară și inadecvată a tinerilor afectează grav și componenta militară, lipsită de resurse umane în stare să facă față provocărilor de securitate.
- **Sănătatea** este în atenție doar pe hârtie, în „planuri” și „strategii”, niciodată aplicate, deși au fost alocate, în ultimii ani, resurse importante.
- **Apărarea** (așa cum se demonstrează de către mulți analiști militari avizați în numeroasele studii, cărți și articole publicate), este o „floare” care se pune la butonieră doar de 1 decembrie. În rest fiecare cu afacerile și interesele lui, atâta timp cât o să mai țină.

În încheierea acestui scurt material aș vrea să cred că situația se va schimba în bine, dar așa cum arată actuala „clasa politică” sunt șanse mici.

Sunt convins că textul meu va enerva pe mulți, dar acesta este adevărul, la care se pot inventaria alte sute de activități și acțiuni

împotriva Apărării României (în varianta puțin probabilă că cei aflați acum „la butoane” îl vor citi).

BIBLIOGRAFIE

- MINCU C., *Îngrijorări actuale justificate pentru elita politică și militară a României*, „Revista de Științe Militare”, nr. 1/2019;
- MINCU C., *Posibile lecții de învățat din războiul declanșat de Federația Rusă împotriva Ucrainei*, „Revista de Științe Militare”, nr. 2/2022;
- MINCU C., *Societatea românească actuală și apărarea țării (1990-2023)*, „Revista de Științe Militare”, nr. 2/2023;
- SOLOMON M., „Butoiul și cercurile”, Editura Polirom, București, 2012;
- SUVOROV V., „Spărgătorul de gheață”, Editura Polirom, București, 2010 și „Ziua M”, Editura Polirom, București, 2011;
- „Primele rezultate ale Recensământului 2022: Populația României a scăzut la 19.053.815 locuitori”, disponibil la <https://www.hotnews.ro/stiri-esential-25994251-primele-rezultate-ale-recensamantului-2022-populatia-romaniei-scazut-19-053-815-locuitori.htm>;
- „2024 Romania Military Strength”, disponibil la https://www.globalfirepower.com/country-military-strength-detail.php?country_id=romania;
- Vladimir Putin, discurs în fața națiunii, 28.02.2024, disponibil la <https://www.hotnews.ro/stiri-international-26938534-live-vladimir-putin-discurs-fata-natiunii-inainte-alegerile-prezidentiale-luna-viitoare.htm>.